

[Lawaetz]

for ser vi nok et lille eksempel på, hvor farlig en sådan lovgivning kan være.

Forhøjelsen af renten fra 1 til 1,3 pct. har vi intet imod. Men ud fra vor principielle indstilling må vi beklageligvis stemme imod selve lovforslaget.

Rahbæk Møller (SF):

Det fremgår af de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, at der fra forskellig side er fremsat ønske om en udvidelse af fondens virkeområde. Vi vil under udvalgsarbejdet gerne have at vide, hvem det er, der har fremsat disse ønsker, og hvad deres begrundelse er. Med dette ene forbehold skal vi give tilsagn om velvilligt udvalgsarbejde.

Janne Normann (RV):

Vi kan tilslutte os de to forslag om ændringer, både det redaktionelle og forhøjelsen af garantikapitalen fra 100.000 til 200.000 kr., ligesom vi i øvrigt kan tilslutte os, at der ikke er behov for en mere omsiggribende revision af lovforslaget i denne samling.

Brusvang (CD):

CD kan tilslutte sig forslaget om forhøjelse af garantisummen, og det samme gælder de øvrige ændringer og justeringer, der er foreslået.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi kan tilslutte os lovforslaget.

Alfred Hansen (DR):

Jeg skal kort meddele, at retsforbundet ikke kan stemme for lovforslaget. Om vi ved tredje behandling vil undlade at stemme eller stemme imod, vil afhænge af udvalgsarbejdet, hvorunder jeg gerne vil have tilstillet regnskabet for, hvordan fonden har virket indtil nu. I øvrigt mener vi, og det var også en af vores begrundelser for at stemme imod forslaget, da det i sin tid blev vedtaget, at det er udtryk for en barnepigementalitet, og vi er af den opfattelse, at det ikke er en statsopgave at blande sig i de ting.

I øvrigt er det værd at gøre opmærksom på, at dette forslag lige så vel som det, der er gældende for øjeblikket, jo ikke vil forebygge oprettelse af ikke-seriøse foretagender. Forslagets konsekvens er, at det kan reparere lidt på uheldige omstændigheder på rejse-

brancheområdet, men der ligger altså ikke noget præventivt i forslaget som sådant.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skal takke for en helt overvejende positiv modtagelse af lovforslaget.

Jeg kan sige til hr. Lawaetz, at hr. Lawaetz har helt ret, hvis han tænker på den generelle prisudvikling. Jeg tror, hr. Lawaetz er opmærksom på, at ikke mindst olieprisernes stigning har voldt særlige problemer i rejsebranchen.

Så skal jeg sige til hr. Rahbæk Møller, at jeg er helt indforstået med under udvalgsarbejdet at redegøre for, hvilke forskellige forslag der har foreligget og hvorfra. Jeg har ikke afvist nogen af disse forslag. Jeg har blot ment, det var for tidligt, kun to år efter at denne lovgivning er trådt i kraft, at tage stilling til den. Men vi har jo altså en revisionsbestemmelse, og derfor er lovgivningen taget op nu. Større ændringer må efter min mening afvente større erfaring.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af patentloven.
(Lovforslag nr. L 49. Fremsat 14/10 81).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om hemmelige patenter.
(Lovforslag nr. L 50. Fremsat 14/10 81).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Forslag til lov om ændring af patentloven er efterhånden en gammel kending, der dog denne gang optræder i en noget slankere udgave end under forrige samling, og dette skulle betyde, at lovforslaget i år vil kunne passere det nåleøje, der udgøres af grundlovens § 20, som kræver $\frac{5}{6}$'s flertal i folketinget, når der er tale om afgivelse af suveræniteten.

Industriministeren har i denne omgang ikke medtaget forslaget om at ratificere Fællesskabets patentkonvention, men udelukkende holdt sig til den europæiske patentkonvention af 1973. Denne konvention sigter mod at simplificere og billiggøre udstedelse af patenter gennem en fælles ansøgningsprocedure. Når patentet er meddelt i de tilsluttede lande, vil det få samme retsstilling, som om det var meddelt af den nationale patentmyndighed.

Det sproglige moment har været meget debatteret ved de tidligere behandlinger, og der er derfor grund til at understrege, at lovforslaget fuldt ud udnytter konventionens muligheder for at få patentskriftet oversat til dansk. Det er forudsætningen for, at det får gyldighed her i landet.

Der er også grund til at notere, at landbrugets og levnedsmiddelindustriens betænkeligheder har bevirket, at industriministeren har ønsket at opretholde det eksisterende forbud mod patent på levnedsmidler i en yderligere overgangsperiode på fem år. Derimod må tiden nu være inde til at ophæve det gældende forbud mod patent på opfindelse af lægemidler og patent på fremgangsmåder ved tilvirkning af levnedsmidler.

Nyt i forslaget er også nogle bestemmelser om deponering af mikroorganismer, som dels skal sikre, at vi bevarer den nordiske retsenhed, idet tilsvarende ændringer forberedes i Norge, Sverige og Finland, dels kan bringe patentlovgivningen i overensstemmelse med ændrede bestemmelser i den europæiske patentkonvention.

Der foreligger et særdeles fyldigt materiale som baggrund for lovforslaget. Som supplement til bemærkningerne har vi også betænkningen fra sidste års meget langstrakte ud-

valgsarbejde med besvarelserne på et stort antal spørgsmål samt optryk af de mange udtalelser og henvendelser fra interesserede kredse og organisationer.

Selv om der fra visse sider kommer betænkeligheder til orde, er det overvejende indtryk alligevel, at denne lovgivning vil være af stor betydning for den fremtidige udvikling af dansk erhvervsliv. For et lille land som Danmark, der i overvejende grad er afhængigt af vor samhandel med udlandet, og som ikke har ret mange andre ressourcer end et højt udviklet produktionsapparat og en særdeles velkvalificeret medarbejderkreds på alle niveauer, kan det næsten være et spørgsmål om knald eller fald, om vi ikke holder os fuldstændig à jour med de teknologiske nykabelser.

I en del af de henvendelser, der fremkom sidste år bl. a. fra Industrirådet, er der belæg for, at et veludviklet patentretligt system begunstiger den tekniske udvikling. Og skulle loven komme til at betyde, at nogle virksomhedsledere måske må lidt højere op på tæerne, end de plejer, vil det kun være til gavn for helheden.

Den socialdemokratiske gruppe kan derfor støtte lovforslag nr. L 49.

Det gælder også lovforslag nr. L 50, forslaget om hemmelige patenter, der jo er en følgelov til lovforslag nr. L 49.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre kan støtte såvel lovforslag nr. L 49 som lovforslag nr. L 50. Bortset fra to væsentlige ændringer og et par mindre ændringer er forslagene identiske med de forslag, folketinget behandlede i sidste samling, og derfor kan jeg i det store og hele henvise til de bemærkninger, som mit partis ordfører, hr. Ellemann-Jensen, ved den lejlighed fremsatte under førstebehandlingen.

Vi beklager naturligvis meget, at det har været nødvendigt at pille forslaget om Danmarks ratifikation af Fællesskabets Patentkonvention ud, men vi har forståelse for baggrunden og finder ligesom regeringen, at Danmarks deltagelse i det internationale patentsamarbejde er så værdifuld, at dette punkt ikke må stille sig hindrende i vejen for en snarlig ratifikation af den europæiske patentkonvention.

[Fogh Rasmussen]

Vi har med tilfredshed bemærket, at regeringens har fraveget sit tidligere forslag om at ophæve det eksisterende forbud mod patent på opfindelser af næringsmidler.

Med disse bemærkninger kan jeg på venstres vegne tilsige en velvillig behandling af forslaget i udvalget.

Kjelgaard (KF):

Jeg tror, industriministeren har gjort klogt i at fjerne bestemmelserne om ratifikation af Fællesskabets Patentkonvention og nu i det foreliggende forslag koncentrerer sig om Den europæiske Patentkonvention, så det andet inden for EF kan blive gjort færdigt.

Jeg skal ikke gentage det, jeg på det konservative folkepartis vegne gav udtryk for ved sidste førstebehandling i efteråret 1980, men kun sige, at jeg tror, en dansk ratifikation af konventionen vil være til stor gavn for den patentaktive del af erhvervslivet, der vil få større muligheder for, som ministeren siger i fremsættelsestalen, at få del i de fordele, en ratifikation vil medføre: større internationalt samarbejde og en forenkling og billiggørelse af udstedelsen af patenter.

Jeg har især hæftet mig ved, at forbuddet mod patent på næringsmidler ikke foreslås ophævet, og at ministeren i fremsættelsestalen giver udtryk for, at medicinalindustrien selv uden ratifikation af konventionen nu går ind for en ophævelse af forbuddet mod patent på lægemidler, selv om enkelte virksomheder fortsat ønsker at udnytte muligheden for at tage forbehold. Det betragter jeg som noget positivt.

Men der er sikkert stadig væk en række problemer også i det nye forslag, der trænger til en nærmere belysning, og det vil vi i udvalget stille spørgsmål om. Vi vil i øvrigt deltage i et positivt udvalgsarbejde.

Lawaetz (FP):

Jeg vil give industriministeren ret i, at dette nok må synes at være vigtigere end de andre smålovsforslag, vi behandler i dag.

Hr. Kjelgaard var inde på, at vi skulle have belyst en hel masse ting. Dertil vil jeg godt sige, at det har vi sådan set gjort. Man kan godt rose erhvervsudvalget og ordførerne, for der er virkelig gjort et kæmpearbejde, så vi er ikke mere novicer på patentlovens område.

Man kunne fristes til at sige, at det synes, som om vor udmærkede industriminister har taget patent på at fremsætte forslag om ændring af patentloven, for det er nu fjerde gang på 4 år. Hvorfor? Tror industriministeren, at det er det eneste saliggørende for dansk erhvervsliv? Ja, sikkert tror industriministeren det. Det store spørgsmål er så, om 150 medlemmer af tinget også tror det. Jeg tror nemlig ikke, at lovforslaget nu fremsættes for sjov eller for at drille nogen, der måske kunne have en anden opfattelse af denne meget vigtige sag, men befolkningen må have krav på – og det er vel op til erhvervsudvalget og politikerne – at Danmark ikke afgiver suverænitet, uden at samtlige folketingsmedlemmer har sat sig ind i, hvad det hele drejer sig om, og den forpligtelse ligger på vores erhvervsudvalg, at man virkelig magter at fortælle, hvad kernen er i dette.

Man kunne frygte i en sådan sag, at den rent partipolitiske vurdering fik førsteprioritet i forhold til det saglige, men det, vi har at gøre, er at overveje plusser og minusser i forbindelse med en tiltrædelse af den europæiske konvention.

Jeg har mistanke om, at nogle har været modstandere af den, blot fordi de er modstandere af EF. Derfor er jeg en lille smule spændt på reaktionen på den ændring, der har fundet sted, og som selvfølgelig er væsentlig, nemlig at man denne gang kun fremfører ønske om, at vi skal ratificere Den europæiske Patentkonvention. Det vil sige, at man må pege på, at målet er et lidt andet. Helt ærligt vil konsekvensen selvfølgelig blive, at vi ad åre kommer til at tiltræde Fællesskabets Patentkonvention, det behøver man ikke at lægge skjul på. Men om denne begrænsning i lovforslaget har ændret de forskellige partiers stilling til det, vil vi få at høre under debatten, måske allerede i dag, og vi må derfor vente med at drage en rent politisk konklusion.

Jeg vil gerne fraråde, at man tager en følelsesladet stilling til lovforslaget. Jeg mener, det er vigtigt og det eneste rigtige, at man kommer med rent saglige betragtninger. Og ser vi således bort fra den omtalte afgivelse af suverænitet, hvad tjener da det danske samfund bedst? Det må være hovedspørgsmålet.

Skal man støtte sig til, hvad man har hørt, så siger Industrirådet i sin udtalelse af 27.

[Lawaetz]

oktober 1980 til industriministeren netop vedrørende Den europæiske Patentkonvention:

»Uanset om Danmark ratificerer konventionen eller ej, kan danske virksomheder nyde godt af de vigtigste rationaliseringsfordele, som oprettelsen af den europæiske patentmyndighed indebærer.«

Håndværksrådet siger den 30. oktober 1980:

»Det kan meddeles, at rådet fortsat nærer betænkelighed ved en gennemførelse af det fremsatte lovforslag, da der efter rådets opfattelse stadig væk ikke er sket en afklaring af bl. a. de strukturelle konsekvenser og forholdet mellem større og mindre virksomheder ved gennemførelse af forslaget.«

Landbrugsrådet skriver den 23. marts 1981:

»Landbrugsrådet fastholder derfor, at det danske forbud (her tænker man på patentering af næringsmidler og fremgangsmåder til fremstilling heraf) først må ophæves, når Danmark er traktatmæssigt forpligtet dertil, og ikke på noget tidligere tidspunkt.«

Det må her understreges, at Danmark indtil nu ikke har sådanne forpligtelser i relation til Europakonventionen.

Jeg kan tilføje, at det ikke er rigtigt, når ministeren i sin skriftlige fremsættelse anfører, at den hidtidige modstand i medicinalindustrien er faldet bort. Eksempelvis skriver firmaet Dumex den 26. januar 1981:

»Vi vil således stærkt anbefale, at ratifikationen af de to konventioner udskydes, indtil EF-patentkonventionen er en realitet i alle EF-medlemslande.«

Her kan jeg sige, hvad jeg før har sagt, at vi i øjeblikket taler om Europakonventionen.

Ligeledes udtaler Danmarks Apotekerforening sig på det kraftigste imod en vedtagelse, og Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder udtaler:

»Der kan for danske virksomheder – og for landet – ikke påvises nogen fordele ved, at Danmark tilslutter sig konventionen.«

De citerede udtalelser fra en række betydningsfulde danske erhvervsorganisationer bekræfter i og for sig, at Danmark kan blive sorteper, uden at man på nogen måde kan bevise det. Erfaringerne har vel indtil nu vist, at det fortrinsvis er de helt store firmaer, især fra de store lande, herunder vel også ikke-

tilsluttede lande som USA og Japan, der har udnyttet fordelene ved systemet.

Men som jeg allerede udtalte den 5. december 1980 under førstebehandlingen af lovforslag nr. L 88, må vi se bort fra prestige og varetage vore egne interesser, og her må man naturligvis i sin stillingtagen skele til Danmarks erhvervsstruktur med de overordentlig mange små og mellemstore virksomheder og de få store. Det peger på, at man navnlig skal have blikket vendt imod at gøre det så let som muligt for de små virksomheder, for angående de små og mellemstore virksomheder, der eksporterer, kan man vel tilføje, at mange af dem kun arbejder på et enkelt eller måske to sprogområder, og så er vi tilbage ved det tidligere diskuterede besvær med sproget. Det er ganske vist rigtigt, som det blev sagt fra socialdemokratiet, at alt bliver oversat til dansk, men det gør det vel at mærke først, når patentet er vedtaget. Derfor må man have øjnene op for, at der kan blive tale om en ny belastning ved at følge patentudviklingen på forskellige sprog, og skal man hjælpe, er det et af de steder, man må sætte ind.

Man må således se, at der kan ligge en risiko for flytning af virksomheder til udlandet, for hvem har med tilstrækkelig sikkerhed kunnet bevise, at vi er sikre på nye arbejdspladser, øget valutaandtjening, endsige import af nye virksomheder, dersom vi ratificerer?

Så vil jeg gerne sige, at som erhvervsminister ville jeg være glad og positiv, dersom jeg var eller blev i stand til at fremføre tilstrækkelig mange fulgyldige løfter om, at vi skaber en forbedring for vores erhvervsliv, for det er set med mine øjne det, der er målet med det hele. Jeg vil således gerne være med til ærligt og grundigt at lede efter sådanne virkninger.

Som moderne tænkende erhvervsmand er jeg tilhænger af det bredest mulige internationale samarbejde, også på patentområdet. Spørgsmålet er, for nu ligger lovforslaget på bordet, om det kan vedtages i dag eller vi ikke er helt modne til at få det vedtaget. Måske skal man se på en mere smidig form for PCT-ordningen, ligesom mange andre ting kan komme ind i den debat, som vi nok ikke undgår, selv om vi har været igennem 1.000 sider stof. Vi vil børe lidt i den stilling, der tages af Holland, Irland og Grækenland,

[Lawaetz]

som er de tre EF-lande, som endnu ikke har ratificeret, og vi vil se en lille smule på – da der er 11 lande i alt – hvad de fire udenforstående lande har fået ud af det i praksis.

Det, der ikke må ske, er, at partipolitik kommer i forgrunden fremfor det saglige. Vi vil vurdere det hele yderst sagligt.

Hr. Kjelgaard var inde på forandringen med landbruget, og der står jo i ministerens oplæg: »Derimod foreslås det eksisterende forbud mod patent på opfindelser af lægemidler og fremgangsmåder ved tilvirkning af næringsmidler fortsat ophævet.« Heri kan der nok ligge et spørgsmål om, hvad landbruget og andre mener om det, og jeg vil godt sige på forhånd, at der måske ikke var noget i vejen for, at man kunne fire på dette punkt, hvilket efter min opfattelse ville betyde, at mange ville se væsentligt mere positivt på sagen.

Ganske enkelt må synspunktet være: hvad gavner forretningen Danmark? Man kan se det på et højt plan og sige, at hvis vi ikke tiltræder konventionen nu eller inden for en overskuelig fremtid, sætter vi os uden for et internationalt eller europæisk fællesskab. Det er det synspunkt, der skal med ind i billedet og vejes over for, hvad vi – og vi, det er folketinget – tror, vi får ud af det af positive ting.

Rahbæk Møller (SF):

Det er jo ved at være en årligt tilbagevendende begivenhed, at vi skal diskutere patentloven og de to patentkonventioner, Europapatentet og EF-patentet. Nu forsøger ministeren at få det igennem ved at skille det ad, så det for en gangs skyld kun er Europapatentet, vi skal diskutere, men hensigten er jo indlysende, nemlig at få lempet vejen for EF-patentet.

Jeg synes efterhånden, det er ved at være en uforskammethed mod folketinget. Det er efterhånden klart, at der ikke er det nødvendige flertal for en ratifikation, og jeg synes, det rimeligste havde været at meddele EF, og hvem der ellers måtte være interesseret, at dette er situationen; så kan de øvrige EF-lande jo fortsætte med deres planer uden Danmark. Det bliver i øvrigt spændende at se, om Grækenland agter at gennemføre forslaget om en ratifikation efter regeringsskiftet dernede.

Det har ministeren altså ikke valgt. Jeg må konstatere, at han må være under hårdt pres fra EF, og jeg er spændt på at se, hvilke partier der skal tages foregreb på for at få denne lov igennem.

Afsluttende vil jeg sige, at dette mangeårige forsøg på at få en patentlov gennem et modvilligt folketing har haft drastiske virkninger på vores egne patentmyndigheder. Der ligger nu 35.000 ansøgninger. Det svarer til 6 års arbejde. Det er i virkeligheden den alvorligste hindring for en fornuftig teknologisk udvikling, at ministeren i stedet for at sørge for at holde vores eget patentapparat à jour og virkningsfuldt prøver at få denne konvention igennem et folketing, der ikke ønsker det.

Janne Normann (RV):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at da vi behandlede en eventuel tiltrædelse af Europa- og Fællesskabspatentkonventionerne i sidste samling, var der stærk modstand herimod i nogle dele af det radikale venstre. Det er muligt, at dette lovforslag kan virke mere tiltalende på skeptikerne, men der er jo stadig væk en række spørgsmål, vi gerne vil have kigget på. Vi gjorde et godt og stort arbejde i udvalget sidst, og en lang række af de spørgsmål, man nu vil stille, har vi fået svar på, så det er i og for sig bare at slå op og se, hvorledes besvarelserne var i sidste omgang. Man der er som følge af de ændringer, ministeren foreslår i dette lovforslag, også nogle nye spørgsmål, vi gerne vil have opklaret, ligesom vi endnu har et par spørgsmål tilbage om følgerne for de mindre virksomheder af en tiltrædelse af Europapatentkonventionen. Men alle disse spørgsmål glæder vi os til at få svar på i udvalget.

Brusvang (CD):

Formålet med Den europæiske Patentkonvention er jo bl. a. at billiggøre og rationalisere patentsøgningsproceduren. Det er klart et formål, som CD gerne ser fremmet, og det vil altså også sige, at vi må være positivt indstillet både over for ratifikationen og over for den ændring af den gældende lovgivning, som er nødvendig, for at ratifikationen kan gennemføres.

Jeg har imidlertid bemærket mig, at medens der på den ene side er en klar tilkende-

[Brusvang]

givelse både fra Industrirådet og fra Landbrugsrådet om, at man kan tilslutte sig tanken om en ratifikation, er det samme ikke tilfældet for Håndværksrådet. Men jeg har også bemærket mig, at Håndværksrådets protest, om jeg så må sige, ikke er rettet mod bestemte punkter i konventionen, som man siger er forkerte, og som man ikke kan acceptere, men lidt mere generelt går på dette, at man føler, at problemerne ikke er afklaret. Jeg håber derfor, at man i forbindelse med den behandling, der vil finde sted, kan komme Håndværksrådet noget i møde og få nogle af de problemer afklaret, som Håndværksrådet har peget på.

Når dette er sagt, er der altså i øvrigt fra CDs side en positiv indstilling. Dette lovforslag er jo betydelig mere vidtgående end de øvrige lovforslag, vi har behandlet i dag, og det vil sige, at på det foreliggende grundlag kan jeg kun give tilsagn om principiel tilslutning.

Arne Bjerregaard (KrF):

Først må jeg sige, at jeg på mit partis vegne i alt fald kan give tilslutning til, at der arbejdes med det fremsatte lovforslag, men samtidig er jeg nødt til at sige, at jeg har fået en del private henvendelser, ligesom vi alle sammen har fået en del officielle skrivelser desangående. Og selv om jeg stadig væk mener, at det må være en fordel, at vi tilslutter os, mener jeg også stadig væk, at det væsentlige må være, at vi overholder grundlovens klare bestemmelser og ikke forsøger at omgå dem. Jeg mener ikke, at vi skal indhente en fordel uden at tilgodese grundlovens klare bestemmelser og opfylde de krav, som ligger i den.

Vi har alle sammen i dag i erhvervsudvalget fået en henvendelse fra landsretssagfører Erik Lassen, som nok er nogle af os bekendt. Men vi er nødt til at erkende, at han er medlem af Dansk Forening til industriel Retsbeskyttelse, og vi er også nødt til at erkende, at han nok har flere bag sig, når han tilstiller erhvervsudvalget sit materiale. Jeg har lyst til at citere fra side 4 i denne henvendelse vedrørende lovforslag nr. L 49, hvor han skriver i stk. 2:

»Såfremt Danmark tiltræder Den europæiske Patentkonvention, er, jfr. grundlovens § 20, »beføjelser«, som i henhold til denne lov

tilkommer rigets myndigheder, overladt til de i grundlovens § 20 nævnte »mellemfolkelige myndigheder«. Efter at Danmark måtte have tiltrådt Den europæiske Patentkonvention, ville det således være uforment at skaffe flertal efter grundlovens § 20 for tiltræden af Fællesskabets Patentkonvention.

Dette indebærer, at folkettingen ved sin stillingtagen til Den europæiske Patentkonvention tillige må tage stilling til, om tinget vil fraskrive sig sin ret efter grundlovens § 20 over for et bagefter følgende forslag om Danmarks tiltræden af Fællesskabets Patentkonvention.«

Så vidt jeg ved, har vedkommende jurist også forstand på international ret og fællesmarkedsforhold i det hele taget. Dermed har han også forstand på Romtraktatens ordlyd og på dens udlægning, og da jeg ikke er jurist, ønsker jeg at tage hensyn til de skrivelser, vi får fra folk, som man mener har en nødvendig juridisk baggrund for at kunne udtale sig. Derfor må jeg sige, at vi kan ikke fra kristeligt folkepartis side tage stilling til denne sag, før det er grundigt undersøgt, om det er, som Erik Lassen skriver, for vi ønsker ingenlunde at være med til at manipulere med grundlovens bestemmelser.

Jeg kan altså kun meddele industriministeren, at vi selvfølgelig vil se positivt på dette forslag, og at vi har været positivt indstillet over for det. Men som sagt, vi vil ikke være med til på nogen måde at manipulere med grundlovens bestemmelser; så ikke før de udtalelser, som her er fremsat, er tilbagevist klart og tydeligt fra juridisk hold, kan vi medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Alfred Hansen (DR):

Når oppositionspartierne fremsætter forslag, som tidligere har været på folketingets bord, kommer der ofte en skødesløs bemærkning fra regeringspartiet om, at det jo er en genfremsættelse, og hvornår man bliver fri for at skulle spille folketingets tid med noget sådant.

Nu kan ministeren sige, at dette ikke er nogen genfremsættelse, for han erkender, at det tidligere forslag til patentlov ikke kunne blive vedtaget fuldt og helt, og derfor viser han nu sin fleksibilitet ved at fremsætte forslaget efter devisen »stykkevis og delt.« Men jeg tilslutter mig fuldt og helt SFs ordfører,

[Alfred Hansen]

som klart konstaterede, at dette var en løfte-stang for også at få EF-patentet vedtaget senere.

Lad os imidlertid se på det foreliggende lovforslag.

Jeg vil gerne have lov at citere dele af et brev fra Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening til industriministeriet, dateret den 28. september. Heri hedder det med en kommentar til det forslag om ændring af patentloven, som i dag er en realitet:

»Modifikationen af lovforslaget til alene at gælde ratifikation af Den europæiske Patentkonvention ændrer ikke foreningens stilling til lovforslaget, idet hovedparten af de betænkeligheder, der har været givet udtryk for, er knyttet til denne konvention.«

Det hedder videre:

»Det findes godtgjort, at antallet af nationale ansøgninger vil falde, således at det økonomiske og faglige grundlag for en national patentespertise vil blive reduceret – såvel ved den nationale myndighed som i konsulentstanden. Endvidere har det vist sig, at den påståede rationaliseringsfordel kun i ringe grad opnås, dels på grund af høje takster hos EPO (indlevering og behandling ca. 13.100 kr., jfr. dansk ansøgningsafgift 800 kr.) dels fordi der (på samme måde som ved nationale ansøgninger) kræves oversættelse i større eller mindre omfang i de designerede lande for at opnå en gyldig patentret.«

Man siger videre i henvendelsen fra Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening:

»Hovedargumentet for tiltrædelse af ordningen, nemlig at patenter er ensbetydende med import af teknologi, forstås ikke af foreningen: Dansk industri kan allerede i dag importere teknologi i ubegrænsede mængder.«

Og videre hedder det:

»Det europæiske patent er i øvrigt ikke på nogen måde bedre end de patenter, der kan opnås i øjeblikket. I 1978 blev dansk patentlov harmoniseret med EPC, og reglerne for, hvilken beskyttelse patenterbare opfindelser skal have, bliver ikke ændret ved en dansk tiltrædelse. Det gør kun ansøgnings- og udstedelsesproceduren, og dette på en måde, der ensidigt kommer industri uden for Danmark til gode.«

Sluttelig skriver man til industriministeriet:

»Det er altså fortsat foreningens opfattelse, at ulemperne langt overstiger de fordele, dansk erhvervsliv kan opnå ved en dansk tiltrædelse.«

Forslaget vil, hvis det bliver vedtaget, medføre suverænitetssafgivelse for Danmark i et ikke nærmere bestemt omfang. Der kan ikke og vil sikkert ikke fra ministeren blive udarbejdet en fuldstændig og troværdig konsekvensberegning af en vedtagelse af lovforslag nr. L 49 og L 50.

Der kunne bruges mange gode argumenter for at gå imod disse to forslag, men jeg skal nøjes med yderligere tre.

Dels stikker det i øjnene, at der intet er nævnt om Grønland og Færøerne. Man plejer ved et sådant lovkompleks slutteligen at skrive, at loven ikke gælder for Grønland og Færøerne. Det står der ikke noget om, så hvis dette forslag bliver vedtaget, må jeg omvendt konkludere, at forslaget vil gælde for Grønland og Færøerne. Hvis det er tilfældet, så vil jeg da gerne i grunden spørge ministeren: har hjemmestyret f. eks. på Grønland overhovedet ingen indflydelse på, om dette forslag skal gælde for Grønland? Hvad siger de folketingsmedlemmer, som er valgt henholdsvis i Grønland og på Færøerne, til, at man nu fremsætter et forslag her i det danske folketing, som ubegrænset og uden videre skal gælde for Grønland og Færøerne?

Jeg vil endvidere hæfte mig ved den af ministeren foreslåede § 83, hvori det hedder – det er lovforslag nr. L 49, jeg taler om:

»Når en europæisk patentansøgning er blevet offentliggjort i henhold til Den europæiske Patentkonvention og ansøgeren til patentmyndigheden har indleveret en oversættelse til dansk af patentkravene i den således offentliggjorte ansøgning, skal patentmyndigheden holde oversættelsen tilgængelig for enhver og udfærdige bekendtgørelse herom.«

Jeg vil til § 83, stk. 1, sige: det er fastlagt, at der skal finde en oversættelse sted, men der står intet om, hvorvidt det skal være en fuldt gyldig oversættelse, om det skal være en korrekt oversættelse. Man kan udmærket forestille sig en oversættelse, som ikke er i overensstemmelse med den egentlige patentansøgning, og det foruroliger mig, fordi man ikke senere tilkendegiver fra ministerens side, at der skal nedsættes en instans til at kon-

[Alfred Hansen]

trollere, at oversættelsen er fuldt ud dækkende.

Hvis ikke ministeren i udvalget giver udtryk for, at han vil ændre de ting, jeg her har nævnt, dels det med Grønland og Færøerne, dels det med sproget, må jeg allerede nu bebude ændringsforslag fra retsforbundets side. Jeg vil tro, at der er flere forhold, som trænger til at blive belyst, men jeg har nok umiddelbart en fornemmelse af, at ministeren har regnet med, at dette forslag meget hurtigt kunne ekspederes gennem erhvervsudvalget. Det tror jeg ikke en døjt på, hr. minister. Jeg tror, det vil vise sig, at mange af de spørgsmål, der vil blive stillet, og de tilhørende svar, vil betyde, at der fortsat ikke er 5/6's flertal for dette lovforslag, og derfor tror jeg – så realistisk anser jeg ministeren for at være – at det er sidste gang i en meget lang fremtid, at folketinget bliver præsenteret for et forslag som det foreliggende.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skal først takke for – hvis jeg kan vurdere det nøjternt – en stadig mere positiv modtagelse af dette lovforslag og et stadig større flertal bag det. Det er jo ikke flertallet bag det, vi mangler, det er holdningen hos den sidste sjettedel, og her er jeg enig med hr. Lawaetz, når han siger, at det afgørende er, at alle i denne sal, ikke bare dem, der arbejder med det i erhvervsudvalget, men også alle andre, får sat sig så grundigt ind i, hvad der her er tale om, at de tager en personlig stilling til det. Og det er klart, at når jeg fremsætter det igen, er det, som hr. Lawaetz spurgte om, fordi jeg mener, at det er overordentlig vigtigt for dansk industri, de danske fremstillingerhvervs videreudvikling, hvad enten disse erhverv er store eller små, og hvad enten de hører hjemme i by eller på land.

Hr. Lawaetz kom med en enkelt betragtning om medicinalbranchen, og jeg skylder at sige – det fremgår også af både lovforslag og bemærkninger i øvrigt – at jeg talte om branchen som helhed, og jeg har allerede i bemærkningerne understreget, at jeg er vidende om, som hr. Lawaetz fremhævede det, at der er enkeltvirksomheder i branchen, der ikke deler den holdning, jeg har givet udtryk for.

Hr. Lawaetz spørger, om det er meningen, at dette skal vedtages nu, og her kan jeg passende også svare hr. Alfred Hansen. Jeg gør mig ingen tanker om en hurtig behandling. Jeg gør mig tanker om en grundig behandling, som erhvervsudvalget plejer at give lovforslag, og jeg har ikke i sinde at prøve at friste – hvad jeg også går ud fra jeg ville slippe uheldigt af sted med – erhvervsudvalget til en mindre omhyggelig behandling end ellers. Jeg gør mig tanker om en fordomsfri og en positiv behandling, og det håber jeg jeg har lov til. I den forbindelse kan jeg sige, at jeg er lidt chokeret over hr. Rahbæk Møllers betragtninger om, at det skulle være en uforskamethed over for dette ting. Jeg har jo også læst den beretning, erhvervsudvalget afgav, og i den ligger indirekte understreget, at det var halvvejen, man nåede, og at alle var vidende om, at jeg ville fortsætte i denne samling. At der skulle ligge en uforskamethed i, at jeg gør det, som jeg allerede i forrige samling fortalte erhvervsudvalget, forekommer mig at være udtryk enten for manglende hukommelse hos hr. Rahbæk Møller eller for en uforskamethed fra hr. Rahbæk Møllers side, og det sidste ville jeg aldrig tiltro ham, selv om han måtte have en anden opfattelse af mig.

Så gælder det både hr. Alfred Hansen og hr. Rahbæk Møller, at de åbenbart har forrygende lidt tillid til begrebet EF-modstandere og deres selvstændige jugement, idet de mener, at dette, at jeg skulle lægge denne lovgivning frem isoleret, ville skabe forvirring hos dem, der har en anden holdning til spørgsmålet om godkendelse af EF-konventionen om samme emne. Her er det altså de herrer, der nedvurderer de mennesker, de plæderer for; det er bestemt ikke mig.

Jeg vil derefter gerne understrege – også på baggrund af det, hr. Arne Bjerregaard sagde – at jeg fremsætter ikke lovforslag, der er grundlovsstridige, eller forsøger at lokke nogen til at vedtage noget, der er grundlovsstridigt, og jeg vil gerne allerede her og nu – jeg skal naturligvis også gerne besvare de spørgsmål, som jeg endnu ikke har fået stillet i en mere udførlig skikkelse – understrege, at det lovforslag, der nu er fremsat, intet har at gøre og intet vil kunne få at gøre med en eventuel godkendelse af EF-konventionen. Den har ingen indbygget kraft af den art, og der skal tages selvstændig stilling til sin tid,

[Industriministeren]

hvis dette folketing måtte ønske at gennemføre EF-konventionen, hvad jeg vil ønske at dette folketing til sin tid vil. Jeg har forklaret, hvorfor det ikke kommer frem nu, og det er bl. a., fordi vi har spørgsmålet om anke-domstolen, som vi også skal have gennemført som en suverænitetssafgørelse med 5/6's flertal.

Jeg har også ganske klart ønsket nu at få en selvstændig stillingtagen til spørgsmålet, om vi vil være med i dette industripolitiske samarbejde i Europa eller vi ikke vil, og her vender jeg tilbage til hr. Lawaetz. I løbet af denne samling får vi behov for en afklaring af dette spørgsmål. Der er blevet spurgt bl. a. af hr. Rahbæk Møller, om ikke vi burde forøge antallet af patent- og varemærkedirektoratets medarbejdere meget betydeligt, og hvis jeg må konstatere i løbet af denne samling, at denne lovgivning ikke kan gennemføres, må det være min opgave at overbevise dette folketings medlemmer ad anden vej om, at der så skal ske, ikke en beskedent, men en overordentlig stor og betydningsfuld ændring af patent- og varemærkedirektoratet, for at det kan klare de opgaver, man derefter overlader direktoratet permanent. Det gør jeg nødig. Det tager et par år, før endog meget dygtige ingeniører kan dække dette område, og det ville jeg gerne være foruden, for det er min opfattelse, at det danske samfund og dansk industri har mere behov for disse ingeniører i industrien.

Så bemærkede jeg mig hr. Alfred Hansens betragtninger om Grønland og Færøerne, og jeg kan sige, at vi har adspurgt de respektive ressortministre og -ministerier. Jeg bemærkede også hr. Alfred Hansens vurdering af, hvad en organisation – som ikke var Industrirådet – mente om industriens forhold, hvis man vedtog denne lovgivning, og jeg håber ikke, hr. Alfred Hansen misforstår mig, hvis jeg siger, at jeg altså har valgt at lægge lidt mere vægt på industriens egen vurdering gennem industriens egen organisation.

Jeg skal som hidtil love folketinget og folketingets erhvervsudvalg at besvare de endnu resterende spørgsmål om denne sag. Jeg er enig i, at vi har et meget bredt og meget dybtgående startmateriale gennem behandlingen i forrige samling, men jeg skal søge at besvare så omhyggeligt som muligt alle yderligere spørgsmål, som hr. Alfred Hansen og

mange andre måtte have lyst til at stille i den kommende tid i udvalget, sådan at vi kan få den mest vidtgående belysning. Derefter må vi tage den afstemning, som vi skal have, og drage konsekvenserne af den.

Alfred Hansen (DR):

Jeg forstår på ministerens svartale, at han ikke rigtig følte, der var stillet spørgsmål. Jeg skal gerne prøve at konkretisere det. Med hensyn til oversættelsen til dansk, som der tales om i § 83, er ministeren da enig med mig i den opfattelse, at man ikke, hvis dette bliver vedtaget uændret, har sikkerhed for, at den oversættelse, der finder sted af patentansøgningen, er i overensstemmelse med det, som patentet går ud på? Er ministeren ikke utryg ved, at der ikke er en korrekt oversættelse til dansk, og at der ikke er en kontrolinstans til at kontrollere, at det er korrekt oversat?

Det næste og for mig meget afgørende vedrører Grønland og Færøerne. Jeg føler ikke min usikkerhed fjernet, blot fordi ministeren oplyser, at ministeren har drøftet det med de implicerede ressortministre. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det kan være rigtigt, at et sådant lovforslag skal gælde for Grønland og Færøerne, blot fordi ministeren hvisker et eller andet i øret på Grønlandsmministeren, om ikke vi må sikre os, at Grønland og Færøerne i deres parlamenter selv får mulighed for at tage stilling til dette forslag. I bekræftende fald: vil ministeren da tage initiativ til at hæfte det på lovforslaget?

Lawaetz (FP):

Jeg vil ikke dykke ned i detailspørgsmål, men der er lige to ting.

Når vi taler om patentdirektoratet, så mener jeg, at det nogenlunde hviler i sig selv med en balance på nogle og tredive millioner kroner. Hvis vi ikke ratificerer konventionen, så forstod jeg det sådan, at det ville betyde en væsentlig merudgift. Jeg er også bekendt med, at sagerne ligger for længe i direktoratet. Med andre ord skal der laves en ændring, hvis vi ikke ratificerer. Hvis vi ratificerer, vil det fortsat kunne hvile i sig selv på et eller andet beskedent niveau.

Det andet, som måske er vigtigere, er ministerens omtale af EF-konventionen. Jeg tror, at de fleste oversætter det på den måde,

[Lawaetz]

at hvis vi vedtager Europakonventionen, så kommer den anden konvention lige i hælene. For strengt at adskille de to debatter, som er forskellige, fordi der er lande uden for EF, der har tiltrådt Europakonventionen, ville det nok have betydning, om ministeren kunne komme med en udtalelse om, at han ikke f.eks. et halvt år efter vil foreslå, at vi også skal tiltræde EF-konventionen. De medlemmer af tinget, som er særlig kritisk indstillet over for EF, burde fornemme, at det er to vidt forskellige ting, vi diskuterer. I dag tror jeg man diskuterer ud fra, at de to ting hænger meget nært sammen; det gør de måske også.

Det ville være en beroligelse, hvis man fik taget afstand fra, at det ikke kommer lige i hælene. Som jeg tillod mig at sige, har ministeren patent på fremsættelse af patentlovsforslag. Man kunne sige, at nu holdes der en pause i hvert fald et stykke tid, så vi kan tygge på det her først. Jeg mener, det ville have værdi, hvis ministeren tør udtale sig om det.

Industriministeren (Erling Jensen):

Til hr. Alfred Hansen skal jeg ganske kort sige, at når vi taler om oversættelse, mener vi en korrekt oversættelse. Ellers ville vi direkte have skrevet, at vi ville nøjes med en ukorrekt. En oversættelse er ment som en korrekt oversættelse, det kan der ikke herske nogen som helst tvivl om.

Jeg nævnte, at jeg havde forespurgt hos de to ressortministre, der beskæftiger sig med henholdsvis færøske og grønlandske anliggender. De har orienteret mig i forbindelse med afgrænsningen mellem, hvad der er hjemmestyreanliggender, og hvad der ikke er det.

Når hr. Lawaetz spørger mig om patent- og varemærkedirektoratet, kan jeg bekræfte, at grundholdningen er, at omkostningerne skal dækkes af brugerne. Men vi kommer ikke uden om, at der vil ske en meget betydelig udvidelse af mandskabet, og det vil sige, at omkostningerne, uanset hvem der skal dække dem, vil blive væsentlig større, end de ellers ville være.

Og så skal jeg understrege, at jeg ikke har EF-konventionslovgivning gemt i ærmet. Det, vi diskuterer for nærværende og i den aktuelle situation, er alene Europakonventionen. Jeg gør mig ingen andre tanker om gen-

nemførelser for nærværende, men dette gør jeg mig til gengæld mange og meget positive tanker om.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg vil gerne anholde ministerens bemærkninger om, at denne meget store udbygning af patentdirektoratet skulle være nødvendig. Det er simpelt hen ikke rigtigt. Patentdirektoratet klarer i dag 6.000 ansøgninger, og det svarer til dem, der kommer ind. Det, der er behov for, er en vis beskedent udbygning, som burde være foretaget hen ad vejen, så man dels kan undgå overarbejde og udefra kommende assistance, dels kan æde sig lidt ind på den pukkel, der er opstået i de senere år. Ministerens udtalelser om denne voldsomme ekspansion kan kun ses som et forsøg på at skræmme fremskridtspartiet fra at tage medansvar for, at patentlovsforslaget ikke går igennem.

Industriministeren (Erling Jensen):

For at svare hr. Rahbæk Møller så omhyggeligt som muligt har jeg sikret mig den fornødne ekspertise. Vi snakker om en udvidelse med mindst 20 civilingeniører. Med den situation, vi befinder os i i dansk industri, kan hr. Rahbæk Møller vurdere, hvor let det i den nuværende erhvervsmæssige situation bliver at undvære 20 højt kvalificerede civilingeniører med megen erfaring og rutine.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser.

(Lovforslag nr. L 53. Fremsat 15/10 81).

Sammen med denne sag foretoges den som sidste punkt på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om visse kreditinstitutter.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 15/10 81).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Blendstrup (S):

Lovforslaget om ændring af lov om banker og sparekasser kan i det væsentligste deles op i 3 hovedpunkter: for det første et øget krav til aktie- og garantikapitalen for oprettelse af nye pengeinstitutter. For det andet en større effektivitet ved pengeinstitutters rekonstruktion. For det tredje en udvidelse af tilsynet til også at omfatte datterselskaber.

Det nugældende kapitalkrav på 5 mill. kr. er fastsat ved lov i 1974. Allerede af den grund finder vi det rimeligt med det øgede krav, men også andre forhold, bestemt af loven, taler for en forhøjelse af kapitalgrundlaget. Jeg tænker her på kravet om rekonstruktion, hvis der konstateres tab på mere end 25 pct. af egenkapitalen, hvilket betyder, at pengeinstitutter etableret med det nuværende mindstekrav kun tåler et tab på godt og vel 1 mill. kr., ligesom kravet om, at pengeinstitutters egenkapital mindst skal udgøre 8 pct. af den samlede gælds- og garantiforpligtelse, sætter stærke begrænsninger for en virksomheds aktiviteter.

På baggrund af disse bemærkninger finder vi industriministerens forslag om en forhøjelse til 25 mill. kr. passende, ligesom vi finder det rimeligt, at en rekonstruktion ikke kan trækkes i langdrag. Under henvisning til den rapport, en arbejdsgruppe har udarbejdet, hilser vi ministerens forsøg på at begrænse udviklingen med hensyn til etablering af datterselskaber velkommen. Vi finder det under alle omstændigheder nødvendigt, at disse

datterselskaber nu inddrages under bank- og sparekassetilsynet.

Lovforslag nr. L 54 indeholder alene en bestemmelse om, at visse kreditinstitutter skal yde et bidrag til dækning af udgifterne ved tilsynet. Det finder vi naturligt og kan give vores tilslutning dertil.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale, at begge lovforslag vedtages.

Bundgaard Nielsen (V):

Da mit partis ordfører, hr. Fogh Rasmussen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Vi kan støtte forslaget til ændring af lov om visse kreditinstitutter.

Forslaget om ændring af lov om banker og sparekasser indeholder 3 væsentlige ændringer.

Den første andrager forhøjelsen af kapitalkravet for nye banker og sparekasser fra 5 mill. kr. til 25 mill. kr. Venstre er betænkelig ved en så kraftig forhøjelse af kapitalkravet. På den ene side er det selvfølgelig korrekt, at der bør ske en inflationsregulering af den grænse, som blev fastsat i 1974, og naturligvis har også indskydere i nyetablerede pengeinstitutter krav på en vis sikkerhed. På den anden side er det et spørgsmål, om denne sikkerhed påvirkes så forfærdelig meget af dette kapitalkrav. Fremfor alt lægger venstre overordentlig megen vægt på, at der ikke lægges unødige hindringer i vejen for nydannelser på pengeinstitutmarkedet, f.eks. igennem alt for restriktive kapitalkrav.

Den anden ændring drejer sig om en effektivisering af bestemmelserne om rekonstruktion af pengeinstitutter, og det vil venstre overveje positivt i udvalget.

For det tredje foreslår industriministeren en udvidelse af tilsynet med pengeinstitutternes datterselskaber. Vi synes ikke, at der er argumenteret særlig overbevisende for denne udvidelse. Der henvises generelt til tilsynsmæssige og pengepolitiske synspunkter, men læserne af forslaget lades i uvidenhed om, hvilke tilsynsmæssige og pengepolitiske synspunkter der tænkes på. Specielt efterlyser vi baggrunden for, at ministeren foreslår et forbud mod indlån i datterselskaber, og begrundelsen for at udvide tilsynet til f.eks. at omfatte visse finansieringsselskaber.